

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

PROGRÁMMAPLÁNA

**SÁMEGIELA JA SÁMI
GIRJJÁLAŠVUOĐA
MASTEROAHPPU**

120 oahppočuoggá

LÁIDEHUS

Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda masteroahpu ulbmilin lea hukset ja nannet sámi álbmoga eatnigiela ja girjjálašvuoda fágamáhtu. Masteroahppu (120 oahppočuoggá) lea huksejuvvon sámegiela ja sámi girjjálašvuoda bacheloroahpu ala ja dat addá studentii čiekŋalut áddejumi sámegielas ja sámi girjjálašvuodas. Das leat njeallje oktasaš teorehtalaš giella- ja girjjálašvuoda kurssa (40 oč.), golbma fágaspesiála váljakurssa (30 oč.) ja 50 oahppočuoggá masterbargu.

Prográmma álggus juohke studeanttain čállojuvvo oahppoprogrešuvdnašiehtadus. Juohke lohkanbaji loahpas studeanta ja su bagadalli galgaba raporteret fágalaš ovddasvástideaddjái, mo studeantta oahput leat ovdánan. Fágalaš ovddasvástideaddji dohkkeha progreshuvdnašiehtadusa rievdadusaid.

Sámi allaskuvlla sámegiellabirrasis lea nana fágalaš gealbu ja masteroahpuin lea vejolašvuhta váldit vuhtii ovttaskas studeantta fágalaš dárbbuid, go son vállje sierra kurssaid ja iežas masterbarggu fáttá. Studeanttat ožžot jeavddalaš bagadallama ja čuovvolahttima, mii veahkeha sin čadáhít oahpu normerejuvvon áiggis. Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda master addá buori oppalaš vuodu bargat máŋggalágan giella- ja teakstagažaldagaiguin. Oahppu hukse maiddái vuodu doavttirgrádaoahpuide.

1 OAHPPOPROGRÁMMA NAMMA

Sámegillii: Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda mastergrádaoahppu

Dárogillii: Mastergradsstudium i samisk språk og samisk litteratur

Engelagillii: Master's degree Programme in Sámi Language and Sámi Literature

2 OAHPPOROGRÁMMA VIIDODAT

Oahppu lea 120 oahppočuoggá (oč.) ja normerejuvvon studerenáigi lea njeallje lohkanbaji (guokte jagi). Masterbargu lea 50 oč.

3 SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Sisabeassangáibádussan sámegiela ja sámi girjjálašvuoda masterprográmmii lea, ahte ohccis lea sámegiela ja sámi girjjálašvuoda bachelorgráda dahje vástideaddji oahppu. Gáibiduvvo, ahte ohccis leat 90 oahppočuoggá čiekŋudanoahput sámegielas eatnigiellan. Bachelorgráda gaskamearálaš árvosátni galgá leat C dahje buoret. Studeanttain, geain lea cand.mag.-dutkkus, galgá leat sámegielas gaskamearálaš árvosátnin 2,7 dahje buoret.

4 OAHPAHUSGIELLA

Oahpahasgiella lea dábálaččat davvisámegiella, muhto ovttaskas fáttáin sáhtta oahpahas leat eanjalasgillii, dárogillii, ruotagillii dahje suomagillii.

5 OAHPPOPROGRÁMMA HUKSEHUS JA SISDOALLU

Sámegiella ja sámi girjjálašvuotta lea oahppoprográmma, mii sisttisoallá 120 oahppočuoggá ja dat lea juhkkovuvvon ná:

40 oahppočuoggá oktasaš, geatnegahtton kurssat

30 oahppočuoggá fágaspesiála suorggis (ng. váljakurssat)

50 oahppočuoggá masterbargu

Geatnegahtton kurssat leat

OKT 301 Diedalaš bargu ja dutkanmetodat (10 oč.)

OKT 302 Akademalaš čállinseminára (10 oč.)

OKT 303 Giellagáhtten ja deakstaoahppa (10 oč.)

OKT 304 Sámegeiela ja sámi girjjálašvuotta dutkanhistorjá (10 oč.)

Prográmma váljakurssat leat čuovvovaččat:

SÁM 301 Cealkka- ja hápmeoahpa dutkan (10 oč.)

SÁM 302 Giellahistorjá II (10 oč.)

SÁM 303 Sámi báikenammadutkan (10 oč.)

SÁM 304 Eamiálbmotgirjjálašvuotta – historjá, dutkan ja teorijat (10 oč.)

SÁM 305 Dajahasat ja sámi lyriikka (10 oč.)

SÁM 306 Sámi sosiolingvistihkka (10 oč.)

SÁM 307 Jietnadatahpa dutkan (10 oč.)

SÁM 308 Terminologijadieđa ja vuoddoealáhusaid fágagiella (10 oč.)

Masterbargu:

SÁM 309 Masterbargu (50 oč.)

Vuosttas ja nuppi lohkanbaji ordnejuvvojit oktasaš, geatnegahtton kurssat, mat gusket fágasurggiid vuodđodieđuide ja nannejit dutkangálggaid. Váljakurssaid sáhtta válljet giela dahje girjjálašvuotta surggiin, nu ahte dat dorjot masterbarggu. Váljakurssat galget leat 300-dásis; juos studeanta háliida válljet vuolit dási kurssa váljakursan, de dasa ferte oheat sierra lobi. Ohcan sáddejuvvo oahppohálddahussii.

Ávžžuhuvvo, ahte studeanta čálligoahká masterbarggu nu árrat go vejolaš. Masterbarggu fáddá válljejuvvo ovttas bagadalliin. Eandalii kurssat OKT 301 ja OKT 302 dorjot masterbarggu fáttá

válljema ja čállima. Masterbargu čilgejuvvo dárkilabbot SÁM 309 -kursagovvadásas. Masterbarggu guhkkodat lea 60–90 siiddu.

5.1 Oahpu sisdoallu ja ovdáneapmi jahkásaččat

LOHKAN-BADJI	10 oahppočuoggá	10 oahppočuoggá	10 oahppočuoggá	
1. lohkanbadji	OKT 301 10 oč.	OKT 303 10 oč.	OKT 304 10 oč.	
2. lohkanbadji	Válgakursa 10 oč.	Válgakursa 10 oč.	OKT 302 5 oč. (1. oassi)	SÁM 309 Masterbargu 5 oč. (1. oassi)
3. lohkanbadji	Válgakursa 10 oč.	OKT 302 5 oč. (2. oassi)	SÁM 309 Masterbargu 15 oč. (2. oassi)	
4. lohkanbadji	SÁM 309 Masterbargu 30 oč. (3. oassi)			

6 OAHPPANJOKSOSAT

Kandidáhtta, guhte lea čadahan olles sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda masteroahpu, lea olahan čuovvovaš oahppanjoksosiid.

Diedut ja áddejupmi:

Kandidáhtta

- dovdá sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda dutkama ja dutkanmetodaid (erenomážit dan suorggis masa su iežas mastergrádadutkkus gullá)
- dovdá iežas fágasuorggi guovddáš dieđalaš teoriijaid ja metodaid
- dovdá iežas fágasuorggi historjjá, árbevieruid ja iešvuodaid ja ádde dan servodatlaš mearkkašumi

Gálggat:

Kandidáhtta

- máhtta čilget, analyseret ja geavahit guovddáš giella- ja girjjálašvuodadiehtaga doahpagaidd, metodaid ja teoriijaid

- máhtta válljet heivvolaš fágagiela njálmálaš ja čálalaš ovdanbuktimii
- máhtta árvvoštallat čáppagirjjálaš teavsttaid, áššeteavsttaid ja ovttahtton teavsttaid heivvolaš giellaoahpalaš, retoralaš, girjjálaš norpmaid ja kriteraid vuodul
- máhtta analyseret mo sáme kultuvra, erenoamážit giella ja girjjálašvuhta, leat riikkaidgaskasaš ja erenoamážit eamiálbmogiid gaskasaš dutkamusaš ja ságastallamiid oassin
- máhtta guorahallat ja geavahit kritihkalaččat iešguđetlágan diehtogálduid
- máhtta válmmaštallat ja ovdanbuktit fágalaš sáhkavuoru dahje čálloša dihto fáttá siskkoabealde
- máhtta bagadallama vehkiin čađahit iehčanas, ráddjejuvvon dutkan- ja ovdánahttinbarggu (50 oahppočuoggá), mii čuovvu dutkanehtalaš norpmaid
- hálddaša sáme giela čálalaš giellan alimus ámmátlaš dásis

Oppalaš oahppanjoksosat:

Kandidáhtta

- máhtta guorahallat ja čielggadit relevánta fága- ja ámmátehtalaš čuoimmaid
- bastá dihtomielalaččat ja aktiivvalaččat ovddidit sáme giela geavaheami sámeservodagas
- bastá searvat iežas fágasuorggi njálmálaš ja čálalaš akademalaš diskurssaide
- bastá gulahallat iešguđetlágan joavkkuiguin ja gaskkustit iežas fága dieđuid mánggalágan oktavuodain
- máhtta bargat mánggalágan áššedovdibargguid, mat gusket sáme giellii ja sámi girjjálaš kultuvrii

7 OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Prográmma lea normerejuvvon guovttejahkásaš ollesáigge oahppun. Mastergráda-prográmma sisttisdoallá geatnegahtton oahppooassi ovtta fágaspešála osiin ja loahppa- bargun lea čállit iehčanas mastergrádadutkamuša.

Oahppooasi oahpahan- ja oahppanvuohkin leat logaldallamat, čálalaš barggut ja seminárat. Logaldallamat addet oppalaš gova fágaid iešvuodain ja ulbmiliin. Čállinbarggut, njálmálaš ovdanbuktimat ja seminárat hárhjit studeantta hábmet iežas jurdagiid, ákkastallat teoriijaid ja perspektiivvaid válljemiid ja suokkardallat heivvolaš doahpágiid. Studeanttain lea alddiineaset ovddasvástádus čuovvut oahpahusa.

Masterbarggu bargovuogit válljejuvvojit kandidáhta dutkanprošeavtta vuodul. Guovddáš bargovuohkin lea iehčanas bargu, mas kandidáhtta háhká heivvolaš girjjálašvuoda ja čohkke materiála dutkama ja analyserema várás. Juohke studentii nammaduvvo láidesteaddji, guhte čuovvu ja bagadallá studeantta masterbarggu čáledettiin.

8 ÁRVVOŠTALLANVUOGIT

Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda mastergrádaoahpus leat sihke ovttaskas kurssat (70 oč.) ja iehčanas mastergrádabargu (50 oč.). Ovttaskas kurssaid eksámenvuohkin geavahuvvojit čálalaš barggut, máhppaeksámenat, ruovttueksámenat ja njálmmálaš eksámenat.

Ovttaskas kurssaid árvvoštallamis geavahuvvo árvosátneskála A–F dahje ceavzán / ii ceavzán. Árvosáni čállojuvvojit loahppaduodaštussii.

Dárkilut dieđut árvvoštallanvugiin leat ovttaskas kurssaid čilgehusain. Masterbarggu árvvoštallamis geavahuvvo árvosátneskála A–F. Masterbarggu árvosátni čállo loahppaduodaštussii.

9 BARGO- JA JOATKKAOAHPPOVEJOLAŠVUODAT

Mastergrádaoahppu hukse nana fágalaš vuodu bargat sámeielain ja girjjálašvuodain vuosttažettiin oahpahus- ja dutkansurggiin, muhto maidái iešguđetlágan servodat- ja fágasurggiin, main gáibiduvvo nana sámeielgealbu ja gos girjjálašvuoha buvttaduvvo ja gaskkustuvvo. Oahppu addá gelbbolašvuoda bargat universitehta- ja allaskuvlasuorggis, vuoddo- ja joatkkaskuvllaid fágaoahpaheadjain, mánggalágan davviriikkalaš ja almmolaš hálddahasain, kultur- ja girjelágádusain, fitnodagain, mediaásahasain, ja eará sajiin gos dárbašuvvo alla dási áššedovdamuš sámeielas ja sámi girjjálašvuodas. Maidái priváhta surggiin ja fitnodagain lea dárbu allaoahppan sámeielat olbmuide.

Mastergráda ovttas jagi praktihkalaš-pedagogalaš oahpuin addá lektorgelbbolašvuoda. Mastergrádaoahppu addá gealbbu ohcat doavttirgrádoahppui.

10 OLGORIIKALONOHALLAN

Lea vejolaš čadahit ovttá dahje guokte kurssa olgoriikkas erenoamážit 2. dahje 3. lohkanbaji áigge dain universitehtain dahje allaskuvllain, maiguin Sámi allaskuvllas lea lonohallanšiehtadus. Gánniha erenoamážit váldit kurssaid, mat heivejit masterprográmmii. Studeanttat sáhttet ohcat Erasmus- dahje NordPlus-stipeandda ja Allaskuvla veahkeha studeantta geavatlaš áššiiguin. Dárkilut dieđuid lonohallanvejolašvuodain oazžu oahppohálddahasas.

11 KVALITEHTASIHKKARASTIN

Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii, ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeanttat árvoštallet oahpu evaluerenčoahkkimis ja sii devdet árvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahus árvoštallá oahpu studeantaárvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágareportta vuodul.

12 EARÁ DIEDUT

Masterkurssaid OKT 301, OKT 302 ja OKT 303 lea vejolaš ordnet ovttas Sámi allaskuvlla eará masterprográmmaiguin.